

Exodus Mojżesza

Autor tekstu: **Zbigniew Chorąży**

W Księdze Wyjścia (BT) 12/37 czytamy:

„I wyruszyli synowie Izraela z Ramses ku Sukkot w liczbie około sześciuset tysięcy mężów pieszych, prócz dzieci”.

Z wyliczeń w moim artykule *Izraelici w Egipcie* wiemy, że cała społeczność izraelska liczyła 2.458.200 osób.

Przyjmuje się, że w owym czasie jedna rodzina izraelska liczyła średnio 13 osób i w czasie wędrówki w pustynnym terenie zajmowała powierzchnię około 15 metrów kwadratowych **[1]**.

Należy tu jednak wprowadzić poprawkę, gdyż Izraelici wychodząc z Egiptu pędzili ze sobą bydło. Należy więc przyjąć, że jedna rodzina zajmowała powierzchnię 25 metrów kwadratowych (średnio).

$$2.458.200 : 13 = \text{około } 189.092 \text{ rodzin}$$

$$189.092 \times 25 = 4.727.300 \text{ m}^2$$

Można przyjąć, że tak liczna społeczność poruszała się w terenie w kolumnie o szerokości około 50 metrów. Zwiększanie tej szerokości byłoby niezasadne z powodu naturalnych przeszkód terenowych.

$$4.727.300 : 50 = 94.546 \text{ m} = \text{ok. } 95 \text{ km}$$

Przy powyższych uwarunkowaniach kolumna poruszających się Izraelitów miałaby długość około 95 kilometrów. Taka kolumna nie miała żadnych szans ucieczki przed wojskiem egipskim. Biorąc pod uwagę szybkość marszu ok. 3 km/godz. (pędzone bydło) taka kolumna przebywa jakikolwiek odcinek drogi w czasie około 30 godzin.

Po upływie 30 godzin od wyjścia czoła pochodu z Ramses, koniec kolumny dopiero Ramses opuszcza. W tej sytuacji przebycie jakiegokolwiek drogi w ciągu jednej nocy (Wj 14/20-24) jest niewykonalne.

To wszystko dowodzi, że autor lub redaktor Księgi Wyjścia dokonał zafałszowania opisaney sytuacji. Aby była ona realna Izraelitów musiało być dziesięć razy mniej. Wówczas kolumna miałaby długość około 9 km, a każdy odcinek drogi byłby pokonywany w czasie 3 godzin.

I to jest drugi dowód zawyżenia liczby Izraelitów, którzy wyszli z Egiptu, tym razem wskazujący wyraźnie na dziesięciokrotne zawyżenie. Najłatwiej bowiem jest do wyników spisu ludności dopisać zero.

Czy Izraelici mogli przechodzić przez Morze Czerwone? Sama Biblia daje dowody, że taki fakt nie miał miejsca. Nazwa „Morze Czerwone” została nadana w czasach już nowożytnych. Egipcjanie morze to nazywali Uadz-Ur **[2]**, Grecy nazywali je Erythraios Pontos, czyli Morze Erytrejskie („Erytrejskie” to po grecku czerwone... od *eruthros* — czerwień).

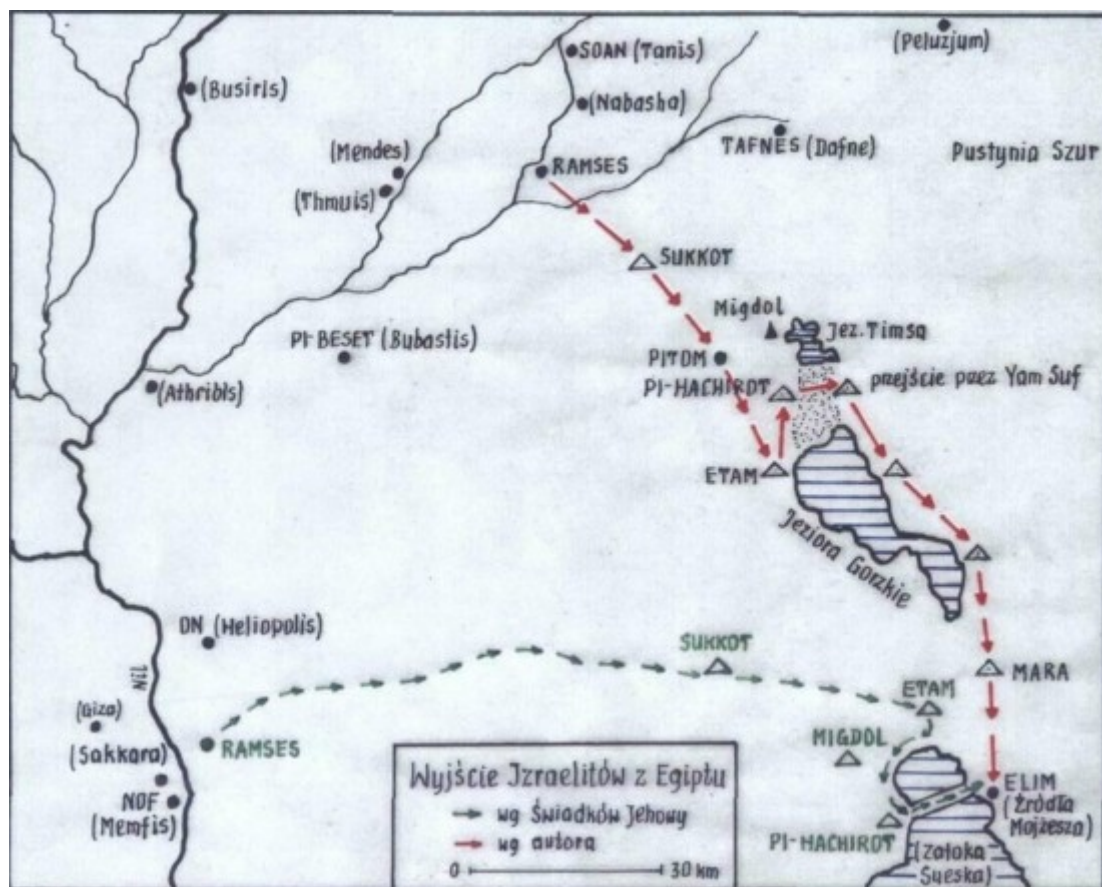
W starożytnej łacinie określane było jako Sinus Arabicus. Natomiast w najstarszych manuskryptach hebrajskich mówi się o **Yam Suf**, ale to oznacza Morze Sitowia lub Morze Trzciny. Morze Czerwone i jego zatoki pozbawione były takiej roślinności. Ta bagienna roślinność była typowa dla rozlewisk Jezior Gorzkich, leżących na północ od Morza Czerwonego i Zatoki Sueskiej. W zależności od pory roku tereny w pobliżu Jezior Gorzkich bywały mniej lub bardziej grząskie.

Na mapce nr 2 **[3]** po lewej stronie Jeziora Timsa usytuowane są miejscowości Ramses, Pitom i Sukkot. Natomiast po jego prawej stronie są już tereny pustyni Szur. Najbardziej prawdopodobna trasa pochodu Izraelitów musiała przebiegać z Ramses, przez Pitom, przez Yam Suf, czyli bagiennne tereny między Jeziorem Timsa i jeziorami Gorzkimi na zachodnie tereny Pustyni Szur. Poniżej podane są wersety z BT:

Wj 15/22 "Mojżesz polecił Izraelitom wyruszyć od Morza Czerwonego, i szli w kierunku pustyni Szur. **Szli trzy dni przez pustynię**, a nie znaleźli wody".

Wj 15/23 „I przybyli potem do miejscowości Mara”.

Wj 15/27 „Potem przybyli do Elim, gdzie było dwanaście źródeł i siedemdziesiąt palm”.



Aby iść od rzeczywistego Morza Czerwonego w kierunku pustyni Szur należało iść z południa na północ. Oaza Elim to dzisiejsza miejscowość nazywana Źródłami Mojżesza, położona na północno-wschodnim wybrzeżu Zatoki Sueskiej. Było to więc pierwsze miejsce w czasie wędrówki położone najbliżej zatoki rzeczywistego Morza Czerwonego. Jakim więc sposobem mogli Izraelici **cztery dni wcześniej** przebyć Morze Czerwone lub jego zatokę? Aby dojść po czterech dniach do Elim logika nakazuje myśleć, że szli z północy na południe, w kierunku Morza Czerwonego. A to znaczy, że szli od Yam Suf, czyli Morza Trzciny położonego między Jeziorem Timsa i Jeziorami Gorzkimi.

Biblijna relacja o wyjściu z Egiptu zawiera wiele nieprawdopodobnych elementów.

Wj 13/18 „...a synowie Izraela wyszli uzbrojeni z ziemi egipskiej”.

Mało prawdopodobne, skoro nie umieli tej broni używać. W Egipcie byli hodowcami bydła, uprawiali ziemię i pracowali dla faraona. Tylko nieliczni mogli służyć w armii.

Wj 13/21 „A Jahwe szedł przed nimi podczas dnia jako słup obłoku, by ich prowadzić drogą, podczas nocy zaś jako słup ognia, aby im świecić, żeby mogli iść we dzień i w nocy”.

Ani ludzie, ani zwierzęta, nie mogli iść bez odpoczynku dzień i noc. Trudno komentować słup ognia, jeżeli zjawisko to nie zostało w Biblii dokładniej określone.

Wj 14/2-3 (Bóg do Mojżesza) „Rozbijcie namioty naprzeciw tego miejsca nad morzem. Faraon powie wtedy: Synowie Izraela zabłądzili w kraju, a pustynia zamknęła im drogę”.

Wj 14/9 „Egipcjanie więc ścigali ich i dopędzili obozujących nad morzem”.

Bóg Jahwe wcale nie był przewidujący. Zwyczajnie wprowadził Izraelitów w błąd.

Wj 14/24 „O świcie spojrzął Jahwe (...) na wojsko egipskie i zmusił je do ucieczki”.

Wj 14/25 „I zatrzymał koła ich rydwanów, tak że z wielką trudnością mogli się naprzód posuwać”.

Wychodzi na to, że Egipcjanie uciekali, a jednocześnie nie uciekali, bo nie mogli. Przyznaję, że taki odbiór może być efektem niedokładnego przekładu polskiego.

Wj 15/17 „Wprowadziłeś ich (Izraelitów — przyp. aut.) i osadziłeś na górze twego dziedzictwa, w miejscu, które uczyniłeś swym mieszkaniem, w świątyni, którą założyły Twoje ręce, Panie”.

Jest to końcowy fragment pieśni dziękczynnej odśpiewanej przez Mojżesza i synów Izraela po udanym przekroczeniu rzekomego Morza Czerwonego. Ale ten fragment wyraźnie mówi o czasach, kiedy król Salomon już zbudował świątynię w Jerozolimie.

To znaczy, że jakiś poeta ułożył tę pieśń dopiero w czasach Salomona, a późniejszy redaktor Księgi Wyjścia przypisał ją Mojżeszowi.

Herodot w roku 450 p.n.e. wspominał o występowaniu zjawiska regularnych zmian poziomu wód w Morzu Czerwonym. Zjawisko to aktualne do dzisiaj, wywołane jest kilkoma czynnikami. Uczeni, badający tereny w pobliżu Jezior Gorzkich stwierdzili, że w okresie wiosennego zrównania dnia z nocą, fale składowe przyływu w Morzu Czerwonym nakładają się na siebie i wówczas przyływ jest bardzo okazały. Ale raz na dziewięć lat jest on wyjątkowo duży i zalewa wówczas bagniste tereny wzdłuż Jezior Gorzkich. Mojżesz musiał o tym wiedzieć od kapłanów egipskich i wykorzystał w swoich planach. Przeprowadził Izraelitów przez osuszone silnym wschodnim wiatrem bagna tuż przed napływem wysokiej fali od strony Morza Czerwonego. Ta fala zatopiła wojska faraona lub przynajmniej powstrzymała pościg.

Ani w Pieśni Mojżesza (Wj 15/1-19), ani w Pieśni Miriam (Wj 15/20-21), ani też w późniejszym orędziu Jozuego (Joz 24/6-7) nie ma żadnej wzmianki, że Izraelici przeszli suchą nogą przez Morze Czerwone. Mówi się tylko, że Egipcjanie zginęli w Morzu Czerwonym (Wj 15/4), bo „Jahwe przywiódł na nich z powrotem fale morskie” (Wj 15/19). Z całą pewnością jest to relacja o tej wysokiej fali morskiej płynącej od zatoki Morza Czerwonego. W tym wersecie czytamy co prawda: „Gdy weszły w morze konie faraona...” i „synowie Izraela przeszli suchą nogą morze”, lecz chodzi tu o morze trzciny (Yam Suf).

Z Wj 15/25 dowiadujemy się, że w miejscowości Mara, bóg Jahwe ustanowił dla Izraelitów przepisy i prawo. Izraelici byli tu nawet przez boga doświadczani. I niewiadomo byłoby o co chodzi, gdyby nie wiedza, że ten wersek należy do źródła E. Natomiast według źródła P (Wj 20/1) przepisy i prawo Mojżesz otrzymał dopiero przy górze Horeb w odległości około 147 km od Mara. Żydowski redaktor znów przemieszczał informacje z różnych źródeł, tworząc prawdziwy galimatias. Prawidłowa kolejność relacji źródła E powinna być taka:

Wj 17/1-7

Wj 15/25 od słów „Tam ustanowił...” do Wj 15/26

Wj 20/18 do 23/19

Wj 17/8 do 18/27

Ta relacja zaczyna się na pustyni Sin po wyjściu Izraelitów z oazy Elim i kończy się przy górze Horeb. W Mara nie było ustanawiane prawo. Miejscowość ta ze wszystkich możliwych powodów nie była właściwym miejscem do tego celu. Ustanowienie prawa i doświadczanie Izraelitów nastąpiło dopiero przy górze Horeb.

Poniżej podana jest najbardziej realna marszruta Izraelitów wg kalendarza żydowskiego: (w pierwszych dwóch dniach Izraelici przepawali się przez odnogę Nilu)

15.01	4 km	Ramses - odnoga Nilu	Wj 12/37 Lb 33/3, 5
16.01	4 km	Ramses — odnoga Nilu	Wj 12/37 Lb 33/3, 5
17.01	18 km	odnoga Nilu — Sukkot	Wj 12/37 Lb 33/3, 5
18.01	19 km	Sukkot — Pitom	Lb 33/6
19.01	19 km	Pitom — Etam	Lb 33/7
21.01	12 km	Etam — Pi-Hachiroth	Wj 14/2 Lb 33/7
noc	10 km	przejście przez mokradła	Wj 14/29 Lb 33/8
odpoczynek — 3 dni			
24.01	15 km	na pustyni Szur	Wj 15/22 Lb 33/8
25.01	18 km	na pustyni Szur	Wj 15/22 Lb 33/8
26.01	18 km	dojście do Mara	Wj 15/23 Lb 33/8
odpoczynek — 2 dni			
29.01	19 km	Mara — Elim	Wj 15/27 Lb 33/9
odpoczynek — 12 dni			
12.02	24 km	Elim — wybrzeże M. Czerwonego	Wj 17/1 Lb 33/10
odpoczynek — 2 dni			
15.02	23 km	na pustyni Sin	Wj 16/1, 17/1 Lb 33/11
odpoczynek — 1 dzień			
17.02	22 km	dojście do Dofki	Wj 17/1 Lb 33/12
odpoczynek - 2 dni			
20.02	24 km	Dofka — Alusz	Wj 17/1 Lb 33/13
odpoczynek — 2 dni			
23.02	22 km	Alusz — Refidim	Wj 17/1 Lb 33/14

pobyt — 7 dni

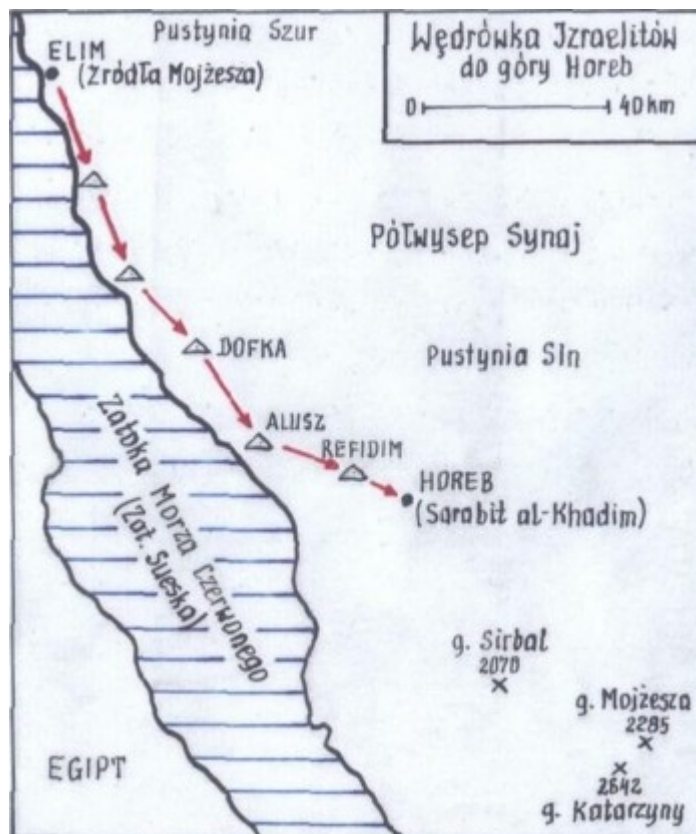
1.03 13 km

Refidim — góra Horeb (Serabit al-Khadim)

Wj 19/1-2 Lb 33/15

16 dni marszu + 31 dni postojów — 280 km

Refidim to miejscowość zidentyfikowana przez badaczy niedaleko miejscowości Serabit al-Khadim [4]. Obok Serabit al-Khadim wznosi się góra o wysokości ok. 755 m. To był biblijny Horeb.



Przypisy:

[1] Zenon Kosidowski, *Opowieści biblijne*, Warszawa 1976, s. 216.

[2] A. Kondratow, *Tajemnice trzech oceanów*, Warszawa 1980, s. 150.

[3] *Mały Atlas Biblijny* (mapki z *Oksfordzkiego Atlasu Biblijnego*), "Vocatio" Warszawa 2001.

[4] *Wielkie wydarzenia czasów biblijnych*, Warszawa 1998 - Vocatio, s. 38.

Zbigniew Chorąży

Ur. 1940. Zajmuje się tematyką biblijną. Mieszka w Repkach

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 03-12-2006)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,5138) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,5138>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl